

a získání nových poznatků. Že by v této trestní věci šlo o otázku takové povahy, stížnost netvrdí, a není ani jinak patrné. Nejde ani o případ nesnadný, t. j. o případ, v němž objevují se příznaky a poukazy tak jemné, rozmanité a skutečně nebo zdánlivě si odporující, že cílevědomé pozorování a pojmání jejich, srovnání jich v celek jednotný, a správné posuzování celkového stavu předpokládá, by osoba, posuzující případ, ovládala vědu ve všech jejích podrobnostech a methodách, osvojivši si usilovnou vědeckou práci zkušenosti, zdatnost a soudnost i pro odborníky neobvyklé. V této trestní věci poukazuje vše, co svědci udali o chování se a výrocích obžalovaných před činem, při spáchání činu a po činu, stejnoměrně, jasně a přesvědčivě k tomu, že obžalovaný — třebaže je těžkým neuropathem a osobou lehce popudlivou, na jejíž mysl účinkovaly také líhoviny, kuřivo a hádka — v době, o kterou jde, nebyl zbaven rozumu a vědomí, naopak byl si dobře vědom toho, co zamýšlel, co činí a co vykonal. Opačné poukazy — nehledě ke tvrzení, že si obžalovaný druhého dne na události nevzpoměl, — vůbec se neobjevily. Nebylo proto příčiny, odmítati úkol posuzování duševního stavu obžalovaného znalcům již slyšeným, jimž nelze upříti dostatek vědomostí a zkušeností též v oboru psychiatrie pro případy ne nesnadné, aniž dostatek svědomitosti, aby se nebyli spokojili s pozorováním obžalovaného při hlavním přelíčení, kdyby ke spolehlivému a správnému rozpoznání duševního stavu bylo bývalo potřeba pozorování obžalovaného po dobu delší.

Čís. 1314.

Byl-li člen závodní rady v zájmu dělnictva nucen uvést v sezení závodní rady nepřístojnosti, stačí k beztrestnosti jeho v řízení o žalobě, podané naň proto pro urážku na cti, důkaz pravděpodobnosti. V pozdějším potvrzení urážlivého výroku dlužno spatřovati opakování jeho.

(Rozh. ze dne 22. října 1923, Kr I 630/23).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti gen. prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu ve Falknově ze dne 20. února 1923 a rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Chebu ze dne 28. dubna 1923, porušen byl zákon v ustanovení §u 490 tr. zák.; rozsudky ty se v odsuzující části zrušují a okresnímu soudu ve Falknově se ukládá, by, šetře zásady §u 293 tr. ř. v rozsahu zrušení ve věci znovu jednal.

Důvody:

Dle obsahu spisů konalo se dne 6. října 1922 sezení závodní rady těžírstva v V. u přítomnosti zástupce horního úřadu v K., kde jednáno bylo o vypovídání a propuštění jednotlivých zaměstnanců, při kteréžto příležitosti člen závodní rady horník Josef T. se vyjádřil, že při určování dotyčných, v úvahu přicházejících dělníků se strany jednotlivých závodních orgánů nepostupuje se vždy nestranně a že lidé, jichž ženy jsou povolny, výpověď nedostanou a naopak. K vyzvání horního ředitele G-a,

by uvedl jména, jmenoval T. naddůlního Františka K. Dne 17. října 1922 na to ředitel G. dotazoval se opětně v příčině té ve své kanceláři u přítomnosti Františka K-a a Josefa T-a, kterýž uvedl, že má na své tvrzení svědky a G. ho upozornil, že bude také propuštěn, pak-li to nebude moci prokázati. Byv Františkem K-em pro urážku na cti žalován, Josef T. nastoupil důkaz pravdy a vedl za svědky čtyři ženy, které skutečně potvrdily, že soukromý žalobce jim činil milostné návrhy. Za výhovnění sliboval Františce F-ové zvláštní výhody osobní i rodinné v závodě, Anna K-ová vyvozovala ze svého odpírání ten následek, že její manžel marně se ucházel v závodě o práci, a dle výpovědi Antonie H-ové a Hedviky H-ové přičítaly navržené propuštění svých manželů z práce té okolnosti, že nebyly soukromému žalobci po vůli. Rozsudkem okresního soudu ve Falknově ze dne 20. února 1923 byl Josef T. pro přestupek proti bezpečnosti cti dle §§ 487 a 488 tr. zák. spáchaný dne 6. října 1922 svrchu uvedeným výrokem, proneseným v sezení závodní rady odsouzen podmínečně se zkušební dobou 1 roku do vězení v trvání 14 dnů. Pro týž přestupek spáchaný dne 17. října 1922 byl však dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby zproštěn. K odvolání obou stran byl tento rozsudek rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Chebu ze dne 28. dubna 1923 v plném znění z důvodů prvního soudce potvrzen. Odsuzující část rozsudku odůvodňuje okresní soud v podstatě tím, že vedený důkaz pravdy se obviněnému nezdařil, poněvadž první soudce nedal víry udáním uvedených svědkyň. Sprošťující část rozsudku pak odůvodňuje tím, že obviněný svou dřívější výpověď pouze potvrdil, když vyzván byl svým nadřízeným, aby se ospravedlnil, že mu tedy náleželo právo, se hájiti a že jedině ve výkonu tohoto práva potvrdil, jinou osobou opakovaný výrok jako správný. Rozsudky v obou směrech porušují zákon. Právně mylný jest především názor obou stolic, že v tomto případě bylo třeba důkazu pravdy, neboť stačil důkaz t. zv. pravděpodobnosti. Pochybností není, že urážlivý výrok ze dne 6. října 1922 v sezení závodní rady za přítomnosti zástupce revírního horního úřadu v K. pronešený, stal se veřejně a bylo by tedy potřeba důkazu pravdy dle u 490 odstavec prvý tr. zák. jen v tom případě, kdyby obviněný ve smyslu Šu 489 tr. zák. nebyl býval zvláštními okolnostmi k veřejnému pronesení výroku svého donucen. Nebylo uvažováno, tím méně rozhodnuto, zdali takové okolnosti zde byly. Nesporně však jest, že obviněný byl v onom sezení jako člen závodní rady, jako členu závodní rady byla ona sdělení, o kterých svědkyně u soudu pak vypovídaly, učiněna a v zájmu dělnictva jím zastupovaného byl tudíž obviněný dle ustanovení Šu 2. zákona ze dne 25. února 1920 čís. 143 sb. z. a n. a dle Šu 2 (5.) a (6.) prováděcího nařízení k citovanému zákonu ze dne 13. července 1920 čís. 434 sb. z. a n. povinen v sezení uvéstí řipadné nepřistojnosti, jež mu byly hlášeny a o jejichž pravdivosti neměl důvodu pochybovati. Byl-li však obviněný oprávněn neboli okolnostmi nucen, nepřistojnosti ony v sezení uvéstí, stačilo k beztrestnosti obviněného ve smyslu druhého odstavce Šu 490 tr. zák., aby prokázal takové okolnosti, z nichž vyplývalo z dostatek důvodů, by pronesené obvinění mohlo býti pokládáno za pravdivé. Obviněnému bylo tedy jen prokázati, že se o tvrzených nepřistojnostech dozvěděl, a že i proč je mohl pokládati za pravdivé, neboli, že jednal bezelstně. O této otázce však obě stolice, stojíce

na stanovisku o potřebě důkazu pravdy, vůbec neuvažovaly a tím porušen byl zákon v předpisu Šu 490 tr. zák. Protizákonnou jeví se však i osvobodující část rozsudku, neboť závadný projev ze dne 17. října 1922 podléhá stejnému posouzení jako projev ze dne 6. října 1922 a nebylo lze hodnotiti jej jako pouhé ospravedlnění neb obranu. Bud' provedl obviněný důkaz pravděpodobnosti ve směru výše naznačeném a bylo ho sprostiti z tohoto důvodu, nebo důkaz ten se nezdařil a obžalovaný měl býti stejně odsouzen jako pro projev ze dne 6. října 1922. Sprostující tuto část rozsudku nelze ovšem již dle zásady Šu 292 tr. ř. rušiti.

Čís. 1315.

Ke skutkové podstatě zločinu vyhnání plodu se vyžaduje, by plod byl v době zákroku živý, není však třeba, by byl živoča schopný.

(Rozh. ze dne 22. října 1923, Kr II 278/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 22. února 1922, pokud jím byla obžalovaná Ludvika T-ová dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro zločin vyhnání vlastního plodu dle Šu 144 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost brojí proti rozsudku prvé stolice zmatečnými důvody Šu 281 čís. 4, 5 a 9 a) tr. ř. Ve všech směrech, co do důvodu čís. 4 a 5 Šu 281 tr. ř. zcela, ohledně Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. částečně nutno stížnosti státního zastupitelství přisvědčiti. Rozsudek prvé stolice vzal za prokázáno na základě průvodních prostředků, za hlavního přelíčení provedených: 1) že obžalovaná Ludmila T-ová měla v úmyslu, plod ve svém těle usmrtiti, 2) že za tím účelem provedla sama nebo dala provésti nějaké manipulace ve svých rodidlech. Zbývá — hledíc k tomu, že rozsudek sice mluví o nějakých manipulacích, než zajisté má na mysli zavedení kathedry do rodidel obžalované, tedy prostředek, způsobilý k vyhrání plodu, když před tím jednak zjistil, že manipulace byla provedena kathedrem a ze potrat skutečně nastal, — jen jediný požadavek ke splnění skutkové podstaty podle Šu 144 tr. zák. totiž, aby plod před zavedením potratu byl živý. Nelze zmateční stížnosti potud přisvědčiti, že i na plodu mrtvém možno spáchat zločinu Šu 144 tr. zák. Tomuto nesprávnému právnímu stanovisku odporuje doslov zákona, zvláště slova, »že dítě přijde na svět mrtvé«, tedy manipulace, které mají přivoditi umělý potrat, nemají přivoditi smrt dítěte, jinými slovy plod musí býti v životě matky v čase zavedení potratu živý. Než i rozsudek jest na mylném stanovisku, žádaje vedle této náležitosti ke skutkové podstatě i další, by plod v době zavedení potratu byl také dalšího života schopen. Normání těhotenství předpokládá vždy žijící plod. Opak mohl by brán býti za prokázáný jen tehdy, kdyby byly (na příklad ošetřujícím lékařem po potratu) zjištěny okolnosti tomu svědčící, že plod